

Gemeenteraad

Zitting van 13 februari 2018
Dienstverlening - Leefomgeving

2018_RAAD_00009 - Aanvraag suppletie-uitkering Bommenregeling Rijk t.b.v. explosievenonderzoek - besluitvormen

Auteur

Jaimie Goei

Overlegd met

Portefeuillehouder Burgemeester Bats, Financien P. Snijders Blok, H. Schuitemaker

Portefeuillehouder

R. Bats

Samenvatting

Er is voortvloeiend vanuit het gemeentebrede vooronderzoek naar mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uit de WOII, nader onderzoek uitgevoerd op diverse locaties, waarna op de Eese vervolgens opsporing en ruiming van explosieven is verricht. Voor de daadwerkelijk gemaakte kosten van onderzoek en ruiming van CE wordt met een raadsbesluit een suppletie-uitkering Bommenregeling bij het rijk gevraagd. Daarmee kan 70% van de gemaakte kosten teruggevraagd worden. Dit voorstel betreft de aanvraag voor subsidie over het 2e deel van het onderzoek. In 2017 is eerder al een aanvraag ingediend voor suppletie vanuit de bommenregeling en toegekend door het ministerie BZK.

Beschrijving

Inleiding

Op locaties waar in het verleden oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden kunnen achtergebleven en niet gesprongen conventionele explosieven (hierna CE) worden aangetroffen. Zoals op veel plekken in Nederland hebben ook in onze gemeente oorlogshandelingen plaatsgevonden. Vanuit het historisch vooronderzoek is een aantal verdachte gebieden gekomen waar zich mogelijk conventionele explosieven uit de WOII bevinden. In de programmabegroting 2016-2019 is reeds een bedrag gereserveerd voor de “bekostiging onderzoek en uitvoeren ruiming Conventionele Explosieven”, welke via besluitvorming in de raad van 13 september 2016 is vrijgegeven.

Na afronding van het eerste deel van het onderzoek op de Eese is in januari 2017 nader onderzoek hervat en uitgevoerd. De eerste fase leverde een grotere opbrengst aan vondsten dan vooraf werd ingeschat, mede daarom werd geadviseerd toch een extra gedeelte nader te laten onderzoeken. In totaal werden er 1058 CE aangetroffen gedurende het onderzoek, welke vernietigd zijn. Onder de vondsten zaten voornamelijk diverse soorten handgranaten, een aantal brisantgranaten en restanten van staartstukken mortier. Daarnaast zijn ook mogelijk restanten van de munitiebunkers aangetroffen, waardoor ook een archeologisch bureau is ingeschakeld om dit te laten onderzoeken. Zij hebben hiervan een rapport opgesteld. De werkelijk gemaakte kosten van beide suppletieaanvragen bedragen gezamenlijk € 248.203,79.

In deze adviesnota worden de gemaakte kosten van de werkzaamheden van de tweede fase van het onderzoek en de ruiming van explosieven in beeld gebracht. Er bestaat van rechtswege een

mogelijkheid om een deel van de daadwerkelijk gemaakte kosten (70%), door een zogenaamde suppletie-uitkering Bommenregeling uit het Gemeentefonds terug te vragen. Dit gebeurt door toezending van het raadsbesluit incl. begeleidende brief Aanvraag suppletie-uitkering Bommenregeling aan het ministerie van BZK. In 2017 is eerder al een voorstel door uw gemeenteraad behandeld met de aanvraag voor de suppletie uitkering van de kosten over het eerste gedeelte van uitgevoerd onderzoek. Deze is inmiddels ook toegekend door het ministerie van BZK.

Voorstel

Het ministerie van BZK te verzoeken om een suppletie-uitkering Bommenregeling van € 41.361 (70% van het totaal € 59.087) voor de kosten van onderzoeken, opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog toe te kennen.

Argumenten

- De gemeente dient alle kosten voor CE onderzoek in eerste instantie zelf te bekostigen, echter bestaat de mogelijkheid om een aanvraag te doen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming, waarbij 70% van de daadwerkelijk gemaakte kosten in delen teruggevraagd kan worden.
- Een aanvraag voor tegemoetkoming (suppletie-uitkering) vindt plaats door indiening van een raadsbesluit met de werkelijk gemaakte kosten. Het is in het voordeel van de gemeente om dit besluit vóór 1 maart 2018 in te dienen, dan start terugbetaling vanuit het rijk na goedkeuring nog dit jaar. Wanneer toezending ná 1 maart plaatsvindt, start de terugbetaling in termijnen pas in 2019.
- Het budget dat gereserveerd is in de begroting omvatte oorspronkelijk kosten voor het onderzoeken, opsporen en ruimen van CE op een viertal locaties. Er is daarin tevens rekening gehouden met overige CE-gerelateerde kosten zoals; historisch vooronderzoek, nader onderzoek locaties, projectbegeleiding en advisering etc. Echter door nader onderzoek en voortschrijdend inzicht is de Eese als onderzoeklocatie overgebleven. Dit betekent niet dat in de toekomst nader onderzoek rondom conventionele explosieven is uitgesloten. Daarom wordt het resterende budget behouden als achtervang voor mogelijk toekomstig CE onderzoek.

Kanttekeningen en risico's

- Het risico bestaat dat de regeling/vergoeding voor gemeenten in de toekomst wordt aangepast of zelfs geschrapt. Rondom de suppletie-uitkering Bommenregeling wordt nader onderzoek gedaan door het ministerie. Er wordt gekeken naar het huidige gebruik van gemeenten en invulling van de regeling. Mogelijk vloeit daaruit voort dat er een andere invulling zal worden voorgesteld of de regeling zelfs geschrapt wordt. Aangezien nog niet duidelijk is of en wanneer de regeling wordt aangepast, is het verstandig de daadwerkelijk gemaakte kosten bij de eerste gelegenheid door dit raadsbesluit aan te vragen.
- Door nader onderzoek en voortschrijdend inzicht is het aantal locaties dat oorspronkelijk was bepaald op vier, teruggebracht naar één locatie. Vanuit het historisch vooronderzoek zijn meer gebieden als 'verdacht' aangemerkt waar mogelijk nog CE uit de WOII aanwezig zijn. Dit betekent niet per definitie dat overall daadwerkelijk iets aangetroffen hoeft te worden. De basis is divers brononderzoek, maar dit is nooit uitputtend en allesomvattend. Ook worden niet alle locaties als direct bedreigend voor mens en omgeving gezien, hetgeen door meerdere betrokken partijen is beaamd. Dit betekent niet dat uitgesloten wordt dat er in de toekomst op andere locaties nader onderzoek kan worden verricht.
- Het resterende budget van € 156.696 dat nog niet is gebruikt is bestemd voor eventueel toekomstige onderzoeken en onvoorziene omstandigheden, zodat aanvullend of nader

onderzoek bij vondsten mogelijk blijft. Eerder is gebleken dat dergelijk onderzoek (onverwachts) toch meer kosten met zich mee kan brengen dan vooraf ingeschat werd, zo ook bij ons onderzoek op de Eese.

- Alleen daadwerkelijk gemaakte kosten mogen opgegeven worden voor de suppletie-uitkering. Daarom is de 1e fase van het onderzoek eerder al met een raadsbesluit voor suppletie-uitkering aangevraagd en inmiddels goedgekeurd door het rijk. Toekomstige kosten zullen op dezelfde manier, zolang de huidige vorm blijft bestaan, via een raadsvoorstel en -besluit moeten worden ingediend bij het rijk.

Duurzaamheid en social return

-

Financiële toelichting

In het raadsvoorstel van 13 september 2016 heeft uw raad besloten om een krediet beschikbaar te stellen van totaal € 404.900 ten behoeve van “bekostiging onderzoek en uitvoeren ruiming conventionele explosieven”. Hiervan is 30% voor rekening van de gemeente (€ 121.470). Het resterende deel van € 283.430 (70%) wordt gedekt uit een bijdrage van het rijk.

Er is reeds € 189.116 van het totale krediet uitgegeven voor explosievenonderzoek en -ruiming voor nader onderzoek en tijdens uitvoering in **de eerste fase** onderzoek op de Eese. Hiermee resteert nog een bedrag van € 215.784 van het totale krediet. Na bekostiging van uitvoering in **de tweede fase** op de Eese resteert er nog een totaalbedrag van € 156.696. Dit budget houden we, zoals hiervoor in de kanttekening uiteengezet, beschikbaar voor toekomstig nader onderzoek en ruiming. Een overzicht van de gemaakte kosten tijdens de 2e fase van het onderzoek op de Eese treft u hieronder aan.

Totale kosten van eerste deel en tweede suppletieuitkering totaal bedragen: € 189.116 + € 59.087 is € 248.203

<i>Kosten projectleiding Explosieven (intern)</i>	€ 6.459
<i>Kosten advisering en toezicht adviseur Beobom (extern)</i>	€ 5.433
<i>Kosten opsporing en ruiming explosieven</i>	€ 47.195
Totaal tweede fase onderzoek de Eese (week 2 t/m 6)	€ 59.087

Op grond van de suppletie-uitkering Bommenregeling komt € 41.361 (70% van de totale kosten) voor subsidie in aanmerking. Daarmee resteert een bedrag van € 17.726 (30% van totale kosten) dat voor rekening van de gemeente komt. De gemaakte kosten dient de gemeente altijd eerst zelf te financieren. Hiertoe is het budget “Bekostiging onderzoek en uitvoeren ruiming conventionele explosieven” gebruikt.

Participatie en communicatie

Er hoeft op dit onderdeel geen actie ondernomen te worden.

Uitvoering en planning

Door de jaarlijkse deadline van aanlevering bij het rijk vóór 1 maart is snelle besluitvorming noodzakelijk. Aanvragen hiervoor gebeurt door toezenden (digitaal of per post) van het raadsbesluit met de daadwerkelijk gemaakte kosten en bijgaande begeleidende brief.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit:

het ministerie van BZK te verzoeken om een suppletie-uitkering Bommenregeling van € 41.361 (70% van het totaal € 59.087) voor de kosten van onderzoeken, opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog toe te kennen.